

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Vîșcu Lucreția,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Lucreției Vîșcu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Vicol Mariana cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Vîșcu Lucreția și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2016,

c o n s t a t ă

La 16 februarie 2016, Vîșcu Lucreția a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Vicol Mariana cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că în anul 2007, împreună cu mama acesteia, i-a acordat un împrumut Galinei Fortuna în sumă de 10 000 lei și 2566 dolari SUA, cu o dobândă de 5% și respectiv 4 % lunar, pe un termen de 12 luni. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 30 noiembrie 2009, Fortuna Galina a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 241 alin. (1) Cod penal cu aplicarea pedepsei conform art. 79 Cod penal sub formă de amendă în mărime de 150 u.c. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2010, a fost admis recursul declarat de părțile vătămate Fortună Lidia, Novac Vladimir, Fortună Safronie, Vîșcu Lucreția și Spînu Nicolai, casată sentința Judecătoriei Drochia din 30 noiembrie 2009 și remisă cauza la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Indică Vîșcu Lucreția că prin sentința Judecătorei Dondușeni din 25 noiembrie 2011, Fortuna Galina a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal cu aplicarea conform art. 79 Cod penal a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 6 luni în penitenciar pentru femei de tip închis și privarea de dreptul de a ocupa anumite activități în domeniul deservirii bunurilor materiale și bănești. Totodată, acțiunile civile înaintate au fost admise, asupra cuantumului despăgubirilor urmând să hotărască instanța civilă.

Menționează reclamanta că la 06 decembrie 2011 a fost aplicat sechestrul asupra bunului imobil, magazin-bar „Catalina” situat în satul Chetrosu, raionul Drochia, ce aparține Galinei Fortuna, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Fortuna, Lucreției Vîșcu, Nicolae Spînu și Cebanu Cecilia împotriva Galinei Fortuna, Igor Fortuna și Cătălina Fortuna cu privire la declararea nulității actului juridic. La 15 decembrie 2011 de către executorul judecătoresc Vicol Mariana a fost emisă, în scopul asigurării executării documentului executoriu din 06 decembrie 2011, încheiere de aplicare a sechestrului pe bunul imobil nominalizat.

Declară Vîșcu Lucreția că ulterior, prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 aprilie 2015 au fost admise apelurile declarate de procurorul Aurel Grigoriev și părțile vătămate, inclusiv și dânsa, cu casarea sentinței Judecătorei Dondușeni din 25 noiembrie 2011 și pronunțarea unei noi hotărâri, Galinei Fortuna fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani. Acțiunea civilă a Lucreției Vîșcu fiind admisă cu încasarea sumei de 10 000 lei și 2566 dolari SUA. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 august 2015, a fost declarat ca fiind inadmisibil recursul avocatului Paciurca Iulian în interesele inculpatei Fortuna Galina.

Consideră reclamanta că potrivit art. 869 alin. (1) Cod civil, Fortuna Galina era obligată să-i achite și dobânda contractuală pentru 12 luni în sumă de 1231 dolari SUA și 6000 lei, precum și cea de întârziere conform art. 619 Cod civil în mărime de 19 084,65 lei și 4376,06 dolari SUA, calculată până la depunerea prezentei acțiuni.

Afirmă Vîșcu Lucreția că cauza penală intentată în privința Galinei Fortuna a fost examinată aproximativ 6 ani, fiindu-i astfel încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei. Mai mult ca atât, nici executarea hotărârii instanței de judecată nu a fost posibilă din motivul pierderii dosarului de executare, procedura de executare fiind intentată la 05 octombrie 2015 prin încheierea executorului judecătoresc Vicol Mariana.

Solicită reclamanta constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cu repararea prejudiciului material în mărime de 35 209,65 lei, 8173,06 dolari SUA și a prejudiciului moral în sumă de 2000 Euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2016, acțiunea a fost respinsă integral ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, a fost respins apelul declarat de Vîșcu Lucreția și menținută hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2016.

Instanțele ierarhic inferioare au constatat că cauza penală a fost una complexă, având 21 volume, examinarea cărora implică o perioadă considerabilă de timp, precum și în cadrul acesteia au fost implicate 141 părți vătămate, instanța de judecată fiind obligată să asigure respectarea drepturilor tuturor participanților la proces, inclusiv prin

citarea și audierea acestora în cadrul anchetei preliminare și judiciare. De asemenea, potrivit raportului prezentat, s-a stabilit lipsa unor tergiversări inexplicabile, instanțele de judecată care au examinat cauza acționând cu bună-credință și diligență, fiind întreprinse toate măsurile necesare în vederea judecării rapide, ținând cont de faptul că ședințele de judecată au fost numite în termeni rezonabili, amânări nejustificate din partea instanței nu au fost admise, fiind cert că acestea erau determinate de necesitatea respectării echilibrului între drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun în procesul penal, inclusiv audierea celor 141 de părți vătămate. Reieșind din circumstanțele expuse, instanțele ierarhic inferioare au constatat că dreptul Lucreției Vișcu la judecarea în termen rezonabil a cauzei nu a fost încălcat.

Totodată, instanțele de judecată au conchis că nici dreptul la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nu a fost încălcat, or, neexecutarea acesteia s-a datorat lipsei bunurilor înregistrate pe numele debitorului, care au fost înstrăinate anterior, ceea ce a implicat necesitatea contestării actelor juridice în baza cărora acestea au fost înstrăinate, finalizate prin înscrierea dreptului de proprietate la organul cadastral la 30 noiembrie 2015 și 10 martie 2016, acțiuni neimputabile executorului judecătoresc.

La 05 august 2017, avocatul Răileanu Petru din numele Lucreției Vișcu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 și hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului, a invocat argumente similare cu cele din cererea de chemare în judecată, menționând că însuși mecanismul implementat de către stat pentru executarea hotărârilor judecătorești presupune lipsa tergiversării de orice natură, executarea fiind parte integrantă a dreptului la acțiune, în speță hotărârea judecătorească nefiind executată până-n prezent.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 redactată integral, a fost expediată în adresa Lucreției Vișcu și reprezentantului acesteia, Răileanu Petru, la 14 iunie 2017 potrivit scrisorii de însoțire nr. 10327 (f.d. 27, volumul III).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de avocatul Răileanu Petru din numele Lucreției Vișcu la 05 august 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 23 august 2017, Vișcu Lucreția a depus cerere de recurs suplimentară, invocând că este eronat argumentul instanței de apel precum că cauza penală este complexă, fiind formată din 21 volume, deoarece dosarul a devenit voluminos în urma conduitei instanțelor de judecată, care neîntemeiat au restituit cauza la rejudecare în prima instanță, ca ulterior iarăși să fie casată sentința instanței de fond.

Indică recurența că cauza penală intentată în privința Galinei Fortuna a fost examinată aproximativ 6 ani, fiindu-i astfel încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, iar hotărârea judecătorească nu a fost executată nici până-n prezent.

La 29 august 2017, în adresa intimaților Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Vicol Mariana a fost expediată copia recursului declarat de avocatul

Răileanu Petru și respectiv, la 07 septembrie 2017 a celui suplimentar depus de Vișcu Lucreția, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 12 septembrie 2017, executorul judecătoresc Vicol Mariana a depus referință, solicitând declararea recursului ca inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC. Indică intimatul că debitorul Fortuna Galina are mai mulți creditori, în beneficiul cărora au fost încasate diferite sume, Schițco Iulita, Cemortan Maria și Moraru Nina la fel s-au adresat cu cereri similare de chemare în judecată cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care au fost respinse ca neîntemeiate prin hotărâri irevocabile.

La 09 octombrie 2017, Vișcu Lucreția a mai depus un recurs suplimentar, în care a invocat aceleași motive ca și cele din cererea de chemare în judecată și recursurile depuse anterior.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile expuse în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vișcu Lucreția este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vișcu Lucreția nu se încadrează în

temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, argumentele invocate în recurs referindu-se la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului, argumentul invocat de către Vîșcu Lucreția, precum că dosarul penal a devenit voluminos în urma conduitei instanțelor de judecată, care au tergiversat examinarea cauzei timp de 6 ani, deoarece în cadrul acesteia au fost implicate 141 părți vătămate, instanța de judecată fiind obligată să asigure respectarea drepturilor tuturor participanților la proces, inclusiv prin citarea și audierea acestora în cadrul anchetei preliminare și judiciare, careva tergiversări din partea instanțelor de judecată nefiind stabilite, amânările ședințelor de judecată fiind determinate de necesitatea respectării echilibrului între drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun în procesul penal.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Vîșcu Lucreția ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Vîșcu Lucreția se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Luiza Gafton